

เมียนมาโฉมใหม่...โอกาสที่เปิดกว้าง พร้อมการแข่งขันที่ท้าทาย

โดย นางขวัญใจ เตชเสนสกุล

ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

หลังจากพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) ของนางอองซาน ซูจี ชนะการเลือกตั้งครั้งประวัติศาสตร์ในช่วงปลายปี 2558 จนนำมาสู่การขึ้นรับตำแหน่งประธานาธิบดีของนายทีนจอ เมื่อ 30 มีนาคม 2559 นับเป็นย่างก้าวสำคัญสู่เมียนมายุคใหม่ เพราะไม่เพียงชาวเมียนมาที่รอดูการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว แต่ยังรวมถึงนักลงทุนทั่วโลกที่จับตามองการพลิกโฉมหน้าประเทศครั้งสำคัญ โดยเฉพาะด้านนโยบายและกฎระเบียบต่างๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเข้าไปดำเนินธุรกิจในเมียนมาตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมา

ภายใต้การผลักดันของนางอองซาน ซูจี ที่ปรึกษาแห่งรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เมียนมาในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญหลายด้าน เช่น ด้านโครงสร้างหน่วยงานราชการ ปรับลดจำนวนกระทรวงจากเดิม 36 กระทรวง เหลือเพียง 21 กระทรวง เพื่อลดค่าใช้จ่ายและความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ด้านแรงงาน สนับสนุนให้แรงงานเมียนมาที่ทำงานในต่างประเทศย้ายกลับเมียนมามากขึ้น หลังจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา แรงงานเมียนมานิยมไปทำงานต่างประเทศ จนเกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานในบางพื้นที่ของเมียนมา นอกจากนี้ นโยบาย ด้านเศรษฐกิจ ให้มีความสำคัญกับภาคเกษตรกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตรแปรรูปแทนการส่งออกทรัพยากรธรรมชาติและสินค้าเกษตรขั้นต้น สำหรับ ด้านกฎระเบียบ รัฐบาลเมียนมามุ่งยกระดับกฎระเบียบต่างๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันมากขึ้น โดยเฉพาะ Investment Law ฉบับใหม่ หรือ “Myanmar Investment Law 2016” ซึ่งเป็นการรวมกฎหมายการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนเมียนมาเข้าด้วยกัน มีสาระสำคัญที่เปลี่ยนไป อาทิ ช่องทางการขอใบอนุญาตสำหรับนักลงทุนจาก Myanmar Investment Commission (MIC) ที่เดิมมีเพียง MIC Permit แต่กฎหมายฉบับใหม่กำหนดให้มี 2 ช่องทาง ได้แก่ 1) MIC Permit สำหรับธุรกิจเป้าหมายของรัฐ ธุรกิจที่รัฐกำหนดให้มีใบอนุญาต ธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนจำนวนมาก รวมถึงธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และ 2) MIC Endorsement สำหรับธุรกิจที่ไม่อยู่ในกลุ่มที่ต้องขอ MIC Permit ช่วยให้การขอใบอนุญาตลงทุนทำได้เร็วขึ้น นอกจากนี้ สิทธิประโยชน์ทางภาษีก็เปลี่ยนจากยกเว้นภาษีนิติบุคคลทุกพื้นที่เป็นระบบ Zoning แบ่งเป็น 3 เขตได้รับสิทธิประโยชน์แตกต่างกัน

การเปลี่ยนแปลงสำคัญครั้งนี้ แม้ในระยะสั้นส่งผลกระทบต่อเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI) ที่เข้าสู่เมียนมา สะท้อนจากตั้งแต่รัฐบาลชุดใหม่เข้าบริหารประเทศ มูลค่า FDI ที่ได้รับการอนุมัติในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม 2559 ลดลงถึง 29% (Y-o-Y) เทียบกับในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาที่เคยขยายตัวเฉลี่ยถึง 80% ต่อปี สูงสุดในอาเซียน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะนักลงทุนต่างชาติชะลอการลงทุนเพื่อรอดูทิศทางนโยบายของรัฐบาลและกฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ เป็นที่คาดว่าเมื่อนโยบายรัฐบาลมีความชัดเจนขึ้นจะทำให้มีเม็ดเงิน FDI ไหลกลับเข้าเมียนมาอีกครั้ง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมพลังงาน การสื่อสารและคมนาคม รวมถึงอุตสาหกรรมการผลิตที่เน้นใช้แรงงาน ในขณะนี้บริษัทชั้นนำของโลกหลายแห่งเข้าไปลงทุนในเมียนมาแล้ว อาทิ Aeon (ญี่ปุ่น) Suzuki (ญี่ปุ่น) และ Telenor (นอร์เวย์)

สำหรับนับต่อประเทศไทยผู้เขียนมองว่าการปรับปรุงกฎระเบียบของเมียนมาจาก “Double Standard” สู่ “International Standard” จะช่วยเปิดประตูการค้าการลงทุนในเมียนมาให้กว้างขึ้น ไม่เพียงแต่ให้นักลงทุนไทยเท่านั้นที่จะเข้าไปทำธุรกิจได้ง่ายขึ้น แต่ยังรวมถึงนักลงทุนชาติอื่นๆ ด้วย ซึ่งจะทำให้การแข่งขันสูงขึ้นตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ในฐานะที่ไทยเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ติดกับเมียนมา จึงควรริบใช้โอกาสจากการเปิดและพลิกโฉมประเทศครั้งใหม่ของเมียนมา ซึ่งคาดว่าจะเป็นดาวรุ่งทางเศรษฐกิจดวงใหม่ของเอเชีย โดยผู้เขียนเสนอว่าไทยและเมียนมาควรร่วมกันพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนขีดความสามารถทางเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืนไปด้วยกัน